

Ændringsforslaget af *Aksel Larsen* (se sp. 4419) forkastedes med 140 stemmer mod 1; 9 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Lovforslaget som helhed sættes derefter til forhandling.

Victor Gram: Flere gange under drøftelserne af forslag til lov om forsvarets organisation m. v. har også spørgsmålet om forbedringer af de værnepligtiges forhold været rejst.

De tre emner, der hovedsagelig har været tale om, er spørgsmålet om en forhøjelse af daglønnen for de værnepligtige, om en udvidelse af antallet af frirejser og spørgsmålet om vask.

De tre første spørgsmål er omtalt i den foreliggende tillægsbetænkning, hvor den højtærede forsvarsminister har givet udvalget underretning om, at han agtede dels at søge gennemført en forhøjelse af de værnepligtiges dagløn, dels at indlede forhandlinger om en udvidelse af de værnepligtiges frirejser. Udvalget har tilsluttet sig gennemførelsen af disse forbedringer.

Spørgsmålet om vask går jeg ud fra at den højtærede forsvarsminister selv vil udtale sig om.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse, således som det er vedtaget ved anden behandling.

Frø: Forhandlingerne om vort forsvar har været lange og til tider trange. Jeg vil udtrykke min glæde over, at jeg har fået lov til at deltage i dette særdeles interessante arbejde. Resultatet er blevet et forlig med et forligs fordele og mangler. Nogle kalder det en studehandel, andre det muliges kunst eller det samarbejdende folkestyre, og det kan man så gøre, ligesom man har temperament til.

Jeg har set i fortrykket, at det ærede medlem hr. Carsten Raft ved anden behandling rigtig har ladet temperamentet komme til udfoldelse. Jeg kan kun sige, at det pyntede absolut ikke på debatten. Diskussionen om fordele og mangler blev ellers ført ved den lejlighed, og jeg skal derfor ikke rejse disse problemer igen.

Der er dog én ting, jeg føler trang til

at bemærke, og som måske er det væsentligste i den nye forsvarsordning. Det er den absolutte forøgelse af effektiviteten i det samlede forsvar, som nu vil være en kendsgerning. Opgaven med en ny forsvarsordning har været at tilpasse styrkerne efter moderne våben og teknik, og jeg tror, at det nye system, der nu bliver indført især for hæren, stort set vil have løst denne opgave, vel at mærke hvis ikke udviklingen er løbet fra os, inden det endnu er etableret, for jeg tør nok antyde, at det går stærkt nu om stunder.

Hvis man vurderer den ny forsvarsordning efter antallet af soldater eller beløbsrammens størrelse, vil man nok komme til kort, men den koncentration af bevægelighed og ildkraft, der er skabt gennem panserinferisystemet, er en så enorm forøgelse af effektiviteten, at jeg vil påstå, at det bliver det stærkeste forsvar, Danmark har haft i den nyere tid, og når man tænker på det komplicerede og dyre materiel, der nu skal anskaffes, må jeg sige, at jeg er forbavset over, at det har kunnet lade sig gøre med så forholdsvis beskedne midler. Dette er da også kun tilfældet, fordi vi får våben gennem NATO-samarbejdet især fra USA og Canada. Det er meget store beløb, der er ydet i dette samarbejde, og jeg synes, der er grund til at rette en stilfærdig tak til disse to store nationer; min tak bliver endnu mere hjertelig, når jeg tænker på den ånd, i hvilken denne hjælp er givet.

Mellem anden og tredje behandling er der også skabt enighed om en forbedring af soldaternes kår. Dette er en rimelig foranstaltning, og mit parti har med glæde medvirket til dens gennemførelse. Den meromkostning, som disse foranstaltninger vil medføre, og det bliver vel omkring 15 mill. kr., må naturligvis bevirke, at rammebeløbet må forhøjes tilsvarende, og jeg vil gerne takke det ærede medlem hr. Lannung for hans medvirken i denne sag. Jeg havde meget gerne set, at der ved denne lejlighed også var blevet mulighed for fri vask, som der har været tale om, men jeg har ligesom det ærede medlem hr. Victor Gram forstået, at den højtærede forsvarsminister endnu ikke er klar til at gennemføre en sådan foranstaltning, og at problemet vil blive taget op igen, når vi i næste folketingsår skal drøfte personelloven. Det er jeg tilfreds